

SYNPPUNKTER PÅ *FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM FASTSTÄLLANDE AV VILLKOREN FÖR GENOMFÖRANDET AV UNIONENS STÖD TILL DEN GEMENSAMMA JORDBRUKSPOLITIKEN FÖR PERIODEN 2028–2034 (COM/2025/560)*

Vi vill börja med att tacka för möjligheten att lämna våra synpunkter på EU:s förslag till ny förordning för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2027. Torsta AB är ett regionalt kunskapscentrum för de gröna näringarna, placerat i Jämtlands län och ägt av Region Jämtland Härjedalen, Jämtlands Gymnasieförbund, LRF, Norra Skog, Sveaskog, SCA och Persson Invest. Genom vårt nära samarbete med lantbrukare och andra företag, föreningar och offentliga aktörer har vi en god bild av de förutsättningar som präglar jordbruket i norra Sverige.

Även om Torsta AB inte är formell remissinstans vill vi bidra med ett regionalt perspektiv, eftersom förordningens förändringslogik och stödmodeller får särskilda konsekvenser i vår geografi. Jämtlands län är ett nordligt och glesbefolkat område och klassas inom jordbrukspolitiken som bergsområde. Länet kännetecknas av stor del småskalig produktion, långa avstånd, kuperad terräng och klimatförhållanden som skiljer sig markant från stora delar av övriga Europa. Dessa villkor påverkar lönsamhet, investeringar och möjligheterna att uppnå de resultat som EU-kommissionens förändringslogik syftar till.

EN FÖRORDNING MED STORA OKLARHETER – NÄR AVGÖRANDE BESLUT LÄMNAS TILL NATIONELLA OCH REGIONALA PLANER

Jordbrukspolitiken är redan idag samlad i en nationell plan och förordningsförslaget innebär att fler politikområden och fonder tar plats i samma plan. En sådan samlad plan kan skapa en starkare helhet mellan jordbruk, landsbygdsutveckling, innovation och sammanhållning. Det kan ge Sverige ett bredare handlingsutrymme att investera i resiliens, kapacitetsbyggande och infrastruktur. Det är särskilt viktigt för norra Sverige, där värdekedjorna är långa, marknadskrafterna svaga och där förutsättningarna skiljer sig så markant från övriga landet. Det är positivt att EU-kommissionen lyfter nationella-regionala partnerskap som en central del av genomförandet.

Samtidigt gör just de nationella-regionala partnerskapen att det är svårt att bedöma konsekvenserna av förordningsförslaget. Det är svårt eftersom stora delar av styrningen lämnas till nästa steg och är avhängigt hur Sverige väljer att tolka och organisera arbetet. Det innebär att förordningen i sig är svår att kommentera och att kommentarerna lätt glider in på hur Sverige bör utforma politiken i nästa steg. Vi ser att det finns en risk att de möjligheter som öppnas i förordningen inte kommer norra Sverige till del och att formandet av partnerskap är avgörande för ett lyckat utfall. För oss är ett partnerskap en struktur där ansvar, inflytande och kunskap delas mellan aktörer och nivåer. Partnerskapets syfte är att utjämna skillnader i makt och inflytande. Om partnerskap ska fungera måste det finnas ett verkligt regionalt och lokalt mandat annars riskerar reformen att förstärka centraliseringen snarare än att motverka den.

Förordningsförslaget är också svårt att tolka eftersom begreppet *regional* är väldigt brett i svenska sammanhang. I Sverige används ett flertal geografiska indelningar parallellt – administrativa regioner, länsstyrelsernas civilområden, NUTS-nivåer och sektorsmyndigheternas egna geografier. När EU:s förslag bygger på ett partnerskap som delvis är regionalt blir det avgörande att klargöra vilken regional nivå som avses, annars riskerar styrningen att spreta och legitimiteten att minska. Avskaffandet av de regionala strukturfondspartnerskapen – mot stora delar av partnerskapens vilja – visar dessutom hur svårt staten haft att upprätthålla en fungerande flernivåstyrning, trots att den är central i EU:s logik.

En ytterligare osäkerhet rör hur starkt EU-kommissionen framöver kommer att styra medlemsländerna genom den europeiska planeringsterminen och de landspecifika rekommendationerna. Det spelar också roll för hur mycket nationellt utrymme som i praktiken kommer att återstå av utrymmet att anpassa politiken till geografiska förutsättningar.

Om styrningen av genomförandet av EU-politik koncentreras till nationell nivå finns en risk att det europeiska mervärdet försvagas, särskilt för regioner långt från de stora befolkningscentra. Det som en gång var kärnan i det europeiska samarbetet: att utveckla det gemensamma, skapa sammanhållning och bygga en inre marknad som fungerar för alla, riskerar att trängas undan av ett system där gemensamma lagar ersätter gemensamma mål och idéer.

Mot bakgrund av detta skulle det vara värdefullt med en gemensam europeisk baslinje – ett nollvärde – för att följa reformens effekter över tid. Det skulle synliggöra vad som fungerar och vad som oroar och göra det möjligt att upptäcka när styrningen blir för centraliserad eller när regionala skillnader inte hanteras tillräckligt väl. En sådan baslinje skulle ge bättre förutsättningar att utveckla politiken så att hela Sverige kan ta del av den – på sätt som faktiskt passar platsernas förutsättningar.

NÄR "FÖRENKLING" INTE FÖRENKLAR – KONSEKVENSER FÖR GENOMFÖRANDET

Förordningsförslaget lyfter fram förenkling som en av EU-kommissionens viktigaste prioriteringar. Syftet är att minska administrativa bördor, reducera komplexitet och skapa större snabbhet och flexibilitet i genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken. Vi förstår att definitioner är svåra i en förordning men konstaterar också att begrepp såsom *förenkling* fylls med olika innebörd beroende på vem som använder det. Roll, ansvar och översättningar påverkar hur begreppet tolkas och jordbrukaren är ofta långt ifrån de forum där tolkningar görs.

Vårt fokus, i linje med EU-kommissionens, är att förenklingar behöver ske i rätt led. För jordbrukaren handlar förenkling om att kunna lägga mer tid på produktionen. Förenkling är insatser som ger faktisk tidsvinst för företagaren. V

Vi tror inte att förenklingar för jordbrukaren innebär att arbetsuppgifter försvinner ur systemet, de flyttas och utförs av någon annan – ofta den förvaltande myndigheten. Detta är i sig inte problematiskt. Insatser som förenklar i ett led innebär mer eller förändrat arbete i ett annat, men förenklingen har först uppnåtts när den ger faktisk tidsvinst för företagaren.

För ett län som Jämtland, med stora avstånd, gles befolkning och mindre företag innebär förenklingar även betydande tidsåtgång vid systemomläggningar och behov av stegvisa övergångar. En viktig del av förenklingarna för jordbrukare i län som vårt är därför att förändringar införs stegvis och i takt med myndigheternas kapacitet, så att flaskhalsar undviks och stöden fungerar som avsett. Vi delar ambitionen om förenklingar, men konstaterar att de i praktiken ofta innebär försvårande omständigheter i

genomförandet innan nya rutiner och system är etablerade. Detta påverkar särskilt mindre företag, som har begränsade administrativa resurser och därför är mer sårbara för förändringar i stödsystemen.

HALTANDE EUROPEISK FÖRÄNDRINGSLOGIK NÄR DET KOMMER TILL LANDSBYGDSUTVECKLING OCH LOKALT LEDD UTVECKLING I NORRA SVERIGE

I *Bakgrunden till förslaget* framhåller EU-kommissionen att ett övergripande syfte med LEADER är att skapa lokal utveckling genom att diversifiera landsbygdens ekonomi. Det är ett syfte vi stödjer, men den förändringslogik och de skrivningar som nu föreslås svarar inte mot förutsättningarna i Jämtlands län – och riskerar i vissa delar att ge motsatt effekt.

I artikel 18, punkterna 3 och 4, anges att stödet ska gå till projekt som diversifierar jordbruksverksamhet, skapar nya verksamheter, stärker förädling och direktförsäljning, utvecklar lantgårdsturism och innovation. Stödet ska samtidigt ge socialt, digitalt, miljömässigt och ekonomiskt mervärde, med särskilt fokus på nyttor för jordbrukare och skogsägare.

Detta är säkert rimliga ambitioner utifrån landsbygder i andra delar av EU där jordbruk dominerar landskapet. Vi menar att LEADER är avgörande för att diversifiera landsbygdens ekonomi i bredare sammanhang. Det gäller särskilt i norra Sverige, där landsbygderna skiljer sig markant från många andra europeiska regioner. EU-kommissionens förslag tycks i hög grad utgå från sådana landskap. Här ser det annorlunda ut – jordbruksmark utgör en betydligt mindre del av landskapet och många olika typer av verksamheter bidrar till att hålla bygderna levande.

Även beskrivningen av skogsägande och företagandet kopplat till det stämmer dåligt med Jämtlands läns förhållanden. Skogsägande kombineras ofta med andra verksamheter, det är vanligtvis de andra verksamheterna som utgör den huvudsakliga inkomsten. Skogen fungerar som en ekonomisk förutsättning – en säkerhet för att kunna investera och utveckla företaget.

En insnävring av nyttor för jordbrukare och skogsägare, såsom förslaget i artikel 18, stämmer inte överens med våra förhållanden och riskerar att aktivt begränsa utvecklingskraften. Om LEADER-insatserna styrs hårdare mot jordbruk och skogsägande minskar möjligheterna att skapa lokal utveckling i vårt län. Det skulle dessutom slå hårt mot oss eftersom många av de företag och föreningar som LEADER når är mycket småskaliga och inte nås av annan europeisk politik eller andra finansierade åtgärder. En sådan inriktning skulle också innebära att flera av dagens viktiga LEADER-projekt faller bort. Ett snävt fokus på jordbrukare och skogsägare – det vill säga markägare – speglar inte hur verksamheter faktiskt bedrivs i vårt län. Genom allemansrätten kan föreningar använda skog, mark och leder som ägs av andra och många företag verkar genom avtal med markägare för att kunna bedriva sina verksamheter. Den typen av företagande är viktig för våra bygder och vanligt förekommande.

Ett fokus som knyter nyttor enbart till markägare riskerar dessutom att exkludera det samiska urfolket, som till stor del verkar på statlig mark eller mark där renkötselrätten gäller. Det samiska urfolket är en central del av Jämtlands identitet och deras företag och föreningar måste ha reella möjligheter att delta i landsbygdsutvecklingen. Mot denna bakgrund ser vi ett behov av att EU och Sverige skapar förutsättningar för ett eller flera samiska LEADER-områden i Åarjelsaepmie – det sydsamiska området. Det handlar inte om att skapa ett 'vi och dom', utan om att ge urfolket möjlighet att utveckla kapacitet och erfarenhet som stärker deras långsiktiga förutsättningar att delta i och bidra till landsbygdsutvecklingen genom LEADER.

Vi ser en möjlig modell i hur Interreg Aurora hanterar geografisk överlappning. Idag medges dock inte överlappande strategier eller områden inom LEADER, något som behöver förändras eftersom Saepmie i praktiken är geografiskt överlappande.

REGIONALA RISKER I ATT INTE DEFINIERA BEGREPP SÅSOM "AKTIVT BRUKANDE"

EU:s mål om att stöden ska gå till dem som faktiskt brukar marken är helt rimligt. Problemet är inte ambitionen, utan hur otydligheten kring begreppet "aktiv" riskerar att slå i regioner där brukandet ser annorlunda ut än det som går att utläsa av statistiken i statistiken. När EU inte anger några gemensamma ramar för vad som ska räknas som aktivt brukande blir begreppet öppet för tolkning. Då riskerar lösningar som i praktiken är helt avgörande för att mark ska brukas att klassas som passiva, trots att de inte är det.

I Jämtlands län är arrenden vanliga och andelen arrenderad åkermark är betydligt högre än riksgenomsnittet. Det innebär att ägare och brukare ofta inte är samma person. I statistiken kan detta framstå som passivt ägande, trots att det i praktiken ofta är tvärtom: arrenden, generationsskiften och informella överenskommelser mellan familjer och grannar är det som gör att marken över huvud taget brukas. Vem som formellt söker stödet säger därför inte alltid något om graden av faktisk aktivitet i brukandet. Om definitionen av aktivt brukande blir för snäv riskerar dessa fungerande, lokala lösningar att slås ut.

Samma sak gäller lågintensivt bruk. Att söka gårdsstöd och hålla mark i hävd genom slåtter eller bete innebär begränsade åtgärder, men är inte ett uttryck för passivitet. Det är ett sätt att bevara markens brukbarhet och skapa förutsättningar för mer aktiv produktion när förutsättningarna finns. Det är därför inte bara en insats för landskapet, utan också en form av beredskap. Om sådant bruk faller utanför definitionen av aktivt brukande riskerar stödsystemet att motverka sitt eget syfte.

VIKTIGA DELAR I EN POLITIK SOM FUNGERAR FÖR NORRA SVERIGE

EU-kommissionens förslag ger medlemsstaterna ett större utrymme att anpassa politiken efter regionala och lokala förutsättningar. Det är positivt, men innebär också ett ansvar för den nationella nivån att organisera genomförandet på ett sätt som gör verklig platsanpassning möjlig. För vårt län är detta avgörande. De förhållanden som präglar jordbruket i norra Sverige skiljer sig kraftigt från stora delar av EU. Utan att nyttja detta handlingsutrymme riskerar politiken att få motsatt effekt. Vi vill därför lyfta fram ett antal områden där regeringens användning av det utrymme EU-kommissionen öppnar blir helt avgörande för att politiken ska fungera i Jämtland Härjedalen:

- Mer träffsäkert kompensationsstöd i norra Sverige

Om målet är livsmedelsproduktion i hela landet behöver ersättningsnivåerna i norra Sverige höjas så att de bättre motsvarar de faktiska merkostnaderna – kort växtsäsong, långa avstånd, glesa strukturer och kuperad mark, ofta i kombination med skogsbruk. Kompensationsstödet fungerar i praktiken även som ett klimat- och beredskapsstöd och bör därför kopplas tydligare till resiliens i den nya CAP-perioden. Regeringen bör använda sitt nationella spelrum för att undvika onödiga dubbelavdrag mellan betesbaserade stöd, miljöersättningar och kompensationsstöd när målet är öppna marker, biologisk mångfald och lokal livsmedelsförsörjning.

- Stärkta generationsskiften för långsiktig produktionsförmåga

I Frankrike går staten in som mellanhand vid generationsskiften – ett exempel på hur offentliga medel kan användas strategiskt utan att öka den totala budgeten. En del av de EU-budgetmedel som är avsedda för resiliens och beredskap skulle kunna användas för att stärka övergången mellan generationer i Sverige. Ett jordbruk som känner tillit till framtiden investerar, samarbetar och utvecklar nya lösningar. Ett jordbruk som upplever otydliga eller kortsiktiga villkor gör det inte.

- Politik som tar höjd för norra Sveriges geografi, infrastruktur och produktionsvillkor

Topografi, klimat, avstånd och infrastruktur ger helt andra villkor för jordbruket i norr än i söder. Förutsättningarna är annorlunda, behoven andra – och innovationen tar sig därför också andra uttryck. Digitalisering och tillgång till teknik, rådgivning, service och fungerande infrastruktur varierar stort. Därför behövs en politik som faktiskt uppmuntrar olika typer av förutsättningar och brukande – där gårdar kan byggas upp stegvis och mindre bruk ges möjlighet att växa. Det är avgörande för att glappet mellan norr och söder inte ska öka ytterligare. En sådan politik stärker både livsmedelsproduktionen och landskapet.

- Naturbete kräver rådgivning och stöd – inte enbart kontroll

Naturbete är en central resurs i vår del av landet. Det gynnar både klimat och biologisk mångfald, men många upplever att det är svårt att veta hur markerna ska skötas för att uppfylla reglerna. Viljan att göra rätt finns, men rådgivningen räcker inte till. För att naturbetet och liknande brukandeformer ska tas tillvara krävs kunskap, vägledning och dialog – inte enbart kontroll.

- Resultatlogiken måste kunna hanteras i regioner som redan presterar högt

Vi är oroliga för en politik som bygger på en underförstådd logik om fortlöpande förbättring. I CAP-förslaget betonas en stärkt resultatstyrning och en successivt högre klimat- och miljöambition, vilket i praktiken innebär att medlemsstaterna förväntas visa ökade effekter över tid. Den logiken riskerar att slå fel i norra Sverige. Här har vi redan höga mullhalter och god kolinlagring – ofta 6, 7 eller 8 procent – och det går inte att öka ytterligare utan att åtgärderna blir symboliska eller kostsamma. Ett jordbruk i balans ska inte straffas för att det redan gjort rätt. Det finns också en risk att gårdar med hög klimat-/miljöprestation tvingas till åtgärder med låg nytta enbart för att fortsatt kvalificera sig för stöd, trots att politiken inte är anpassad till våra geografiska och klimatomständigheter.

- Erkännandet av en "tillräckligt god nivå" och fokus på relevanta klimatåtgärder

Politiken bör erkänna att det finns en "tillräckligt god nivå" av hållbarhet. I vår del av landet handlar klimatinnsatser inte främst om att öka mullhalten, utan om att hantera vatten – både för mycket och för lite. Dränering, bevattning och trygg vattentillgång för djur bör räknas som klimatåtgärder.

GENERATIONSVÄXLING I FÖRORDNINGEN – EU:S ÅLDERSLOGIK PASSAR INTE VÅRA FÖRUTSÄTTNINGAR

EU-kommissionens skrivningar om generationsväxling utgår i hög grad från antagandet att jordbruket forts vidare från en äldre generation till en yngre och att detta främst sker innan den nya brukaren fyllt 40 år. Den logiken ligger till grund för flera av förslagets stödformer.

EU:s ålderslogik brister inte bara hos oss, utan i stora delar av Sverige. För oss är det viktigt att övergångar inte alltid handlar om generationsväxling i strikt mening, utan ofta om ägarskiften mellan aktiva brukare inom samma generation eller till personer som etablerar sig senare i livet. Den generationsväxling som behöver ske hos oss handlar därför inte enbart om att fler unga ska kunna ta över, utan lika mycket om att

möjliggöra hållbara ägarskiften till dem i generationen däremellan – de som är mellan 40 och pensionsålder. EU-kommissionens begrepp fångar därför inte hela den verklighet som råder hos oss.

Startstöden fyller en viktig funktion, men resurserna är för små. I Jämtlands län har tillgången till startstöd varit begränsad, vilket har tvingat fram hårda prioriteringar. Det innebär att stöden i praktiken främst går till att upprätthålla befintliga produktionsgrenar – som mjölk- och nötköttsproduktion istället för att också möjliggöra utveckling och breddning, exempelvis annan köttproduktion eller spannmål för humankonsumtion. Här skulle även stöd till avbytjänster, mentorskap och modeller för delat ägande eller successiv överlåtelse kunna göra stor skillnad och bidra till att säkra kunskapsöverföringen. För att säkra framtidens jordbruk behövs därför längre startperioder, mer flexibla stödformer och en regional differentiering som speglar skillnader i förutsättningar – men också en politik som ser och värnar den generation som faktiskt håller jordbruket i gång idag.

KUNSKAP OCH INNOVATION – RISK FÖR GEOGRAFISKA OBALANSER I GENOMFÖRANDET

Vi delar EU-kommissionens syn på att kunskap, innovation och starka utvecklingsmiljöer är avgörande för jordbrukets långsiktiga hållbarhet och konkurrenskraft. Förordningen lyfter med rätta fram rådgivning, kunskapsutbyte och innovation som centrala verktyg i omställningen.

Idag präglas innovationssatsningar och rådgivningsmiljöer i Sverige av en tydlig geografisk obalans. De flesta resurser, aktörer och testmiljöer finns i södra delen av landet. För att förordningens ambitioner ska få genomslag i praktiken behöver innovationsstöden och utvecklingsmiljöerna byggas ut i hela landet. Det är särskilt viktigt i ett land som Sverige, där förutsättningar och behov varierar så mycket från norr till söder. Om politiken ska främja innovation på ett sätt som omfattar hela landet behöver förordningen tydligare betona att medlemsstaterna måste motverka geografiska obalanser. Innovationssatsningar och rådgivning behöver byggas där behoven är som störst, inte bara där kapaciteten redan finns. Det är en förutsättning för att den kunskaps- och innovationsinriktning som EU-kommissionen föreslår ska fungera i praktiken i ett land med stora regionala skillnader.

I Jämtlands län och andra svenska nordliga glesbefolkade områden är tillgången till oberoende rådgivning, försöksverksamhet och innovationsmiljöer begränsad. I avsaknad av kompetens och kapacitet i närmiljö blir kommersiella aktörer ofta de enda kunskapsförmedlarna, vilket riskerar att driva utvecklingen mer utifrån marknadens intressen än utifrån företagarnas faktiska behov. För mindre aktörer är det därför avgörande att innovationsstöden är öppna, praktiska och långsiktigt tillgängliga. Idag är dom oftast forskningsstyrda eller kortsiktigt projektbaserade.

DEGRESSIVITET SOM INTE TRÄFFAR RÄTT – REGIONALA EFFEKTER I NORDLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN

Förordningen föreslår degressivitet och tak (capping) i syfte att styra om stöd från mycket stora jordbruksföretag till mindre brukare samt till miljö- och landsbygdsåtgärder. Detta kan vara en rimlig ansats, men träffar inte alltid rätt, ej heller i norra Sverige. Här kan en gård se stor ut i hektar men samtidigt vara utspridd på många skiften, ha låg hektaravkastning, höga transportkostnader och flera personer som delar på driften. Stora arealer i norr innebär inte nödvändigtvis höga vinster – marken behövs för att få ihop foder, bete och växtföljd, inte för att bedriva storskalig produktion.

I statistiken räknas en stödmottagare ofta som ett företag, men i vårt län handlar det i praktiken om familj jordbruk där flera personer försörjs av samma verksamhet. Om taket sätts per juridisk enhet riskerar stödet att minska kraftigt, trots att gården i realiteten består av flera aktiva brukare.

Syftet med degressivitet är att skapa bättre fördelning och ökad nytta av stöden. Utan nationellt anpassade tillämpningar riskerar förslaget istället att slå ut de jordbruk som redan verkar under tuffa villkor och som är viktiga för produktion, beredskap och öppna landskap i norra Sverige.

Som förslaget är utformat blir det därför viktigt att Sverige använder sitt handlingsutrymme för att anpassa degressivitet och tak till regionala förhållanden, så att reglerna inte får orimliga konsekvenser i områden med långa avstånd, låg avkastning och brukande som ofta delas av flera. Det kan till exempel handla om att ta höjd för arbetskraftskostnader innan taket beräknas eller säkerställa att strukturer i områden med kompensationsstöd inte missgynnas av schabloniserade regler.

STÖDKRITERIER SOM SKAPAR INLÅSNING – NÄR REGLER STYR PRODUKTIONENS UTFORMNING

EU-kommissionen lyfter behovet av ett mer effektivt och resultatinriktat stödsystem, där resurserna stärker både konkurrenskraft och miljönytta. Det är en rimlig ambition. Samtidigt ser vi att dagens regelverk i vissa fall skapar inlåsnings effekter som motverkar just de resultat som EU-kommissionen vill uppnå.

När djurtäthet per hektar styr förutsättningarna för stöd riskerar produktionen att anpassas mer efter regelverk än efter markens faktiska potential. I norra Sverige, där betesmark, foderproduktion och djurhållning utgör integrerade system, kan detta leda till att lantbrukare avstår från utveckling eller förändring för att inte riskera att falla utanför stödkriterierna. Fokus hamnar då på att optimera stöden snarare än på att utveckla produktionen utifrån platsens resurser. En konsekvens är att stödsystemet i praktiken styr mot vissa produktionsinriktningar. Vallodling och idisslarbaserad produktion gynnas, vilket är rimligt givet våra naturgivna förutsättningar. Samtidigt riskerar andra produktionsgrenar att trängas undan, trots att det i stora delar av norra Sverige finns goda förutsättningar även för exempelvis spannmålsproduktion som insats i andra värdekedjor, såsom grisproduktion.

När stöden i första hand premierar upprätthållande strukturer snarare än utveckling begränsas möjligheten till ett mer diversifierat och robust livsmedelssystem.

Ett mer flexibelt stödsystem som i större utsträckning tar hänsyn till varierande produktionsförhållanden skulle kunna minska dessa inlåsnings effekter och bidra till bättre resursutnyttjande. Idag finns mark med god växtnäringssstatus och produktionspotential som inte används fullt ut. Med rätt incitament skulle den kunna bidra mer till både produktion, klimatnytta och livsmedelsförsörjning. För att säkra livsmedelsförsörjningen i norra Sverige behövs både en upprätthållande politik och en utvecklande politik, där olika stöd samverkar snarare än motverkar varandra.

Torsta AB

Åse Bixo, tillförordnad VD

Anna Omberg, sakkunnig